

5.

tanegység

Állatkertlátogatás

4x60 perces komplex állatkerti témanap
(magyar, természetismeret, ének-zene, kreatív írás,
dráma, testnevelés)

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Papp-Für János: *Rímki-találó találós kérdések* (online)

Csukás István:

Zsiráf-mese

Csukás István:

Óriáskigyó-mese

Csukás István:

Zebra-mese

Csukás István:

Víziló-mese

Orbán Ottó: *Krokodil*

Orbán Ottó: *Oroszlán*

Orbán Ottó: *Tigris*

Gryllus Vilmos: *Tigris*

Tóth Krisztina: *Szurikáta*

Egyed Emese:

Étrendek (online)

Gyárfás Endre: *Panasznap az állatkertben*

Kollár Árpád:

Az állatgondozó (online)

Tarbay Ede: *A majom*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Kinyomtatott versek

Szöveggyűjtemény

Füzet, íróeszköz

Egy állatkerti kirándulás önmagában is nagyon izgalmas, de ha ezt kiegészítjük az irodalom, az ének, a mozgás és nem utolsósorban a kreatív szövegalkotás tevékenységeivel, akkor valóban feledhetetlen élményt szerzünk a gyerekeknek.

Áttekintő vázlat

5.1 Melyik állat vagyunk?	60 perc
5.1a Rímki-találó	15 perc
5.1b Melyik állat vagyunk?	30 perc
5.1c Játék a versekkel	15 perc
5.2 Állati étlapok	120 perc
5.2a Jön a tigris	15 perc
5.2b Szurikáta őrszem	20 perc
5.2c Szurikáta étlap	10 perc
5.2d Állati étlapok	25 perc
5.2e Állati panaszok	25 perc
5.2f Az állatgondozó	25 perc
5.3 Majomház	60 perc
5.3a Majomritmusok	20 perc
5.3b Utánozás, majomszokás	20 perc
5.3c Krokodil és majmok	20 perc
Összesen:	4x60 perc

A játékok, feladatok egy előkészítő témanapon, de jobb esetben az állatkertben, vadasparkban is megtarthatók, ha van a leüléshez, mozgáshoz megfelelő füves terület.

A párban, csoportmunkában használt verseket ki kell nyomtatni, és versenként szét kell vágni előre. A nyomtatandó versek betördelve, online is megtalálhatók a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán.

JEGYZETEIM

FELADATOK LEÍRÁSA

5.1 Melyik állat vagyunk?

5.1a Rímkitaláló

Olvassuk fel a gyerekeknek **Papp-Für János: Rímkitaláló találós kérdések** című verseit, és ők fejtsék meg azokat! Játshatjuk úgy is, hogy a választ a gyerekek kórusban mondják.

Vedd figyelembe!

A rímkitaláló találósokat ajánlottuk már a téma 2. tanegységében. A rímkitaláló játék akkor igazán élvezetes, ha spontán és meglepetésszerű. Ha a gyerekek már ismerik, kevésbé érdekes. Ezért gondoljuk át, melyik tanegységet tudjuk megoldani, illetve melyiknél alkalmazzuk inkább ezt a játékot!

A találósok a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán online megtalálhatók, ahonnan vagy kinyomtathatjuk előre, vagy okostelefonnal el tudjuk érni.

5.1b Melyik állat vagyunk?

Játsszunk állatkitalálóst! A gyerekek alkossanak párokat, minden pár kapjon egy verset a következők közül:

Csukás István: Zsiráf-mese

Csukás István: Óriáskígyó-mese

Csukás István: Zebra-mese

Csukás István: Víziló-mese

Orbán Ottó: Krokodil

Orbán Ottó: Oroszlán

Orbán Ottó: Tigris

A párok olvassák el együtt a verset, majd párban jelenítsék meg az adott állatot úgy, hogy mindketten az állat egy-egy része legyenek! Például elefánt: egyik a feje és az ormánya, másik a teste.

Vedd figyelembe!

A verseket külön-külön cédulára, a párok várható számának megfelelően ki kell nyomtatni előre (nagyobb létszám esetén több pár is kaphatja ugyanazt a verset). A versek a könnyebb nyomtatás végett betördelve, online is megtalálhatóak a reftantar.hu-n.

5.1c Játék a versekkel

Folytassuk a kitalálós játékot verssorokkal! Osszuk szét újra a hét verset úgy, hogy minden vers máshoz kerüljön, mint akinél az előbb volt, és minden vers csak egy helyen legyen! Ha többen vannak a gyerekek, alkossanak kis csoportokat egy-egy vers körül!

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Az állatok játékos megismerése a verseken keresztül.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Rímkitaláló játék

Versolvasás

Kooperációs mozgásos játék

Sorkitaláló, rímkeresés a sorokhoz

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Kinyomtatott versek

A versek elérhetők a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán
Reftantár tanegység link

A csoportok feladata, hogy válasszanak ki egy olyan sort a versből, amiben nincs benne az állat neve, de ami jellemző az állatra. Ezt az egy sort fogják majd felolvasni. (A *Tigris* című vers esetében két sort is választhatnak, mert itt rövidebbek a sorok.)

A csoportok egymás után felolvassák a sort, a többieknek pedig ki kell belőle találni, hogy milyen állatról van szó. Ha nem sikerül, segítségül még egy sort kérhetnek a versből (az állat neve ebben sem szerepelhet).

Ha mindenki sorra került, keressünk a kiemelt sorokra rímelő szavakat, esetleg teljes sorokat (többféle megoldás is elhangozhat)! Végül olvassa fel valaki a csoportból az eredeti rímet, illetve rímelő sort!

5.2 Állati étlapok

Az alábbi feladatsor is olyan, mint egy étlap: nem fontos végigenni. Nyugodtan választhatunk róla a helyzetnek és a lehetőségeinknek megfelelően. Egyes feladatok párhuzamosan, egymás mellett is végezhető (például d-e-f sorozat).

5.2a Jön a tigris

A gyerekekkel nézzük meg **Gryllus Vilmos: Tigris** című dalának animációját (elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán)! Figyeljék meg, mit eszik a tigris a kisfilmben!

15
perc

Beszéljük meg, hogy valójában mit eszik a tigris!
Majd tanuljuk meg a dalt, és mozogjunk is hozzá!

5.2b Szurikáta őrszem

Ha lehetőségünk van rá, nézzük meg a szurikátákat, vagy a gyerekek nézzék meg a róluk szóló videofilmet (elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán)! Vajon miért állnak rendszeresen két lábra a szurikáták?

20
perc

Ezek után játsszunk szurikátafogót!

Válasszunk ki egy sást, ő lesz a fogó, a többiek a szurikáták! A szurikáták közül válasszunk ki egy őrszemet! Jelöljünk ki egy területet, ahol a szurikáták pihennek (fekszenek, guggolnak)! Az őrszem a szurikátavár szélén áll, a helyét nem hagyhatja el, nem fordulhat meg, ám a fejét forgathatja. A sas a vár másik oldaláról indul, szitáló, kiterjesztett szárnyú repüléssel. Célja, hogy elkapjon (megérintsen) egy alvó szurikátát. Ám az őrszem figyel, fülel, és ha meghallja, hogy közeledik a sas, akkor hirtelen megfordul, és rámutat. Ha helyes irányba mutatott, akkor szétrepbenek a szurikáták, és sasnak nehezebb lesz elkapnia egyet. Ha nem, akkor a sas lecsaphat egy szurikátára, aki azután őrszem lesz (az eddigi őrszem pedig a sas).

MIT AKARUNK ELÉRNİ?

Az állatok játékos megismerése, ismeretek alkotó alkalmazása

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Animációs film megtekintése
Énektanulás
Mozgásos fogójáték
Versek olvasása és értelmezése
Kreatív írás: étrend, panasz fogalmazása
Szituációs játék

JEGYZETEIM

5.2c Szurikáta étlap

A gyerekek olvassák el **Tóth Krisztina: Szurikáta** című versét, majd keressék ki, hogy mit eszik a szurikáta! És a szurikátát mi eszi meg?

Vajon a tigris eszik-e szurikátát? (Nem, mert a szurikáta Dél-Afrikában él, a tigris pedig Ázsiában.)

10
perc

5.2d Állati étlapok

Olvassuk fel **Egyed Emese: Étrendek** című versét, a felolvasással is érzékelte az adott állat karakterét! Majd olvassák fel versszakonként a vállalkozó kedvű gyerekek hasonlóképpen! (A vers elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán, a gyerekek olvasása történhet digitális eszközről, okostelefonról is.)

Végezetül kis csoportban vagy egyénileg ők maguk is írjanak ehhez hasonló állati étrendeket!

25
perc

5.2e Állati panaszok

Nem könnyű az állatok élete a vadonban, de az állatkertben sem fenéki tejfél. A gyerekek olvassák el **Gyárfás Endre: Panasznap az állatkertben** című versét! Majd egyénileg vagy kis csoportban írjanak levelet vagy petíciót az alapvető állati jogok megtartásának ügyében, alaposabban kifejtve egy-egy állat versben szereplő sérelmét! Írhatnak egyetlen állat nevében, de csoportos panaszra is van lehetőség (több állat együtt fogalmazhatja meg a panaszát).

25
perc

5.2f Az állatgondozó

A gyerekek közül biztosan sokan szeretnének állatgondozók lenni. Alkossanak kis csoportokat a kedvenc állataik alapján, és beszéljék meg, miért lenne jó az adott állatot gondozni! Hogyan kell gondját viselni, milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie az állatgondozónak ahhoz, hogy barátságot tudjon kötni az állattal? A csoportok számoljanak be munkáikról, majd olvassák el **Kollár Árpád: Az állatgondozó** című versét (elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán)! Figyeljük meg, milyenek írja le a költő az állatgondozót! Milyen tulajdonságait ismerjük meg? Milyen furcsaságai vannak? És a felesége hogyan viszonyul az állatokhoz?

25
perc

A gyerekek alakítsanak ki egy szituációs játékot az állatgondozó és a felesége között, amikor az hazatér a munkából!

- Hogyan fogadja az állatgondozót a felesége?
- Mit kérdez tőle?
- Mit szól az állatokhoz, amit a zsebében és egyéb helyeken rejteget?
- Mit szól, amikor meglátja, hogy férjének pikkelyei vannak?
- És a férj mit szól, amikor meglátja a rántott rigókat?

Végül beszélgessünk arról, mi kellene ahhoz, hogy az állatgondozó és a felesége megértse egymást, és békében élhessen!

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Azonosulás az állatokkal a játék nyelvén keresztül.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés

Szógyűjtés: tulajdon-
ságok

Versolvasás

Ritmusjáték

Mozgásos utánzó és
fogójáték

5.3 Majomház

5.3a Majomritmusok

Ha van rá lehetőség, nézzük meg a majmokat, majd beszéljünk róla, hogy milyen majomfajtákat láttunk, milyenek voltak, mit csináltak, mi tetszett bennük a legjobban!

Soroljunk olyan szavakat, amelyek leginkább jellemzik a majmokat! Nemcsak mellékeveket, hanem igéket is sorolhatunk.

Olvassuk el **Tarbay Ede: A majom** című versét, és keressük ki azokat a kifejezéseket, melyek jól leírják a majmok sajátosságait! Hányat soroltunk fel az előbb mi is ezek közül?

A vers időmértékes dallama a majom mókás hintázására emlékeztet. Olvassuk fel a gyerekeknek kétsoronként (mintha a két sor egy lenne), majd versszakonként, és ők ráfelelve mondják vissza ritmizálva (tapssal is kísérhetjük)! Felelgető-utánzó játék keletkezik (látens szövegtanulással):

Felfut a rácsra, mókázik, - U U | - U | - - -
lendül, a karján hintázik. - U U | - - | - - -

Két csemetéje rendetlen, - U U | - U | - - -
szertedobálja a ketrecben - U U | - U U | - - -

zörgő mogyoró csonthéját, - - | U U - | - - -
szőlőt, datolyát, kék szilvát. - - | U U - | - - -

Vedd figyelembe!

A daktilusi sorkezdés (tá-ti-ti), az ebből kifejlődő adóniszi sor (tá-ti-ti-tá-tá), majd az új sorba tört molosszus (tá-tá-tá) is épp elég a játékhoz. De hogy a végén, a záró szakaszban még csavar rajta, spondeussal kezd (tá-tá), majd anapsztussal folytatja (ti-ti-tá), ami az adóniszi sor tükörképét írja ki (tá-tá-ti-ti-tá), az már játék a javából. A végén megérdemli a vastapsot (tá-tá-tá).

Az indító szakasszal rokon ritmikájú Nemes Nagy Ágnes: *Láttam, láttam* című versének két nevezetes sora:

Éjszaka, erdőn meglestem, tá-ti-ti | tá-tá | tá-tá-tá
róka- vadással kettesben. tá-ti-ti | tá-tá | tá-tá-tá

5.3b Utánozás, majomszokás

Játsszuk el a gyerekekkel Csukás István: *Utánozás, majomszokás* című játékát! A játék leírása elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán.

5.3c Krokodil és majmok

Eljátszhatjuk a *Krokodil és majmok* című fogójátékot is. A játék leírása szintén elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán.

